

Nowy

Kurier Łódzki

Dziennik polityczny, społeczny i literacki

Czwartek, dnia 21 października 1915 r.

Redakcja i administracja „Nowego Kurjera Łódzkiego” mieści się przy ul. Zachodniej № 37. Interesowani do redakcji, zgłaszać się mogą od 11 pół do 3 po poł. i od 6 do 7 wiecz. Administracja otwarta od 8 rano do 7 wiecz. Adres telegraficzny „Łódź-Kurier”.

Prenumerata w Łodzi wynosi rocznie 12 mk., półrocznie 6 mk., miesięcznie 1 mk. Za odnośnienie do domu lub przesyłką pocztową dolicza się 40 fen. miesięcznie. Za przesyłkę zagranicą dolicza się 1 markę miesięcznie. Zmiana adresu 40 fen. Telefon 1-231.

Cena ogłoszeń: 1-sza strona 1 mk. za wiersz lub jego miejsce, następne 1 mk., nekrologi i reklamy 40 f., ogłoszenia zwykłe 20 f., ogłoszenia drobne 4 f. za wyraz. Ogłoszenia za niżej: 1-sza strona 1 mk., reklamy po 4) fen., zwykłe 24 fen. za wiersz lub jego miejsce w tekście 1.50 mk.

Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca, za artykuły z góry ceną nieoznaczone, honorarjów administracja wypłacać nie będzie.

BANK ZACHODNI

Oddział w Łodzi, Piotrkowska ulica № 52

ma zaszczyt podać do wiadomości, że **wydała przekazy na Berlin i przyjmuje zlecenia na wypłaty w Niemczech, Austrii i w krajach neutralnych.**

Wojna a kuchnia.

O dodatnim wpływie, jaki wojna wywarła na nasze gospodarstwo domowe, pisze p. Z. D. w „Kurjerze Warszawskim”:

Pod wpływem wojny polskie życie gospodarze już uległo i utęga w dalszym ciągu zasadniczym zmianom nie tylko w dziedzinie wielkiego przemysłu i handlu. Do nowych warunków przystosowują się także najdrobniejsze komórki naszej organizacji ekonomicznej, przede wszystkim zaś z konieczności ulega reformom nasze dotychczasowe gospodarstwo domowe.

W tej kosztownej w swoim założeniu organizacji gospodarstwa domowego tkwi jeszcze szeroki gest dworu wiejskiego, gest swoisty całej nowej kulturze, która z tego dworu wyszła i nie zdołała jeszcze przystosować się do odmiennych warunków nowoczesnego życia wielkomiejskiego.

W porównaniu z Zachodem życie to cechuje pewna „pańskość”, będąca niewątpliwie w dzisiejszych warunkach przeżytkiem, ekonomicznie dla nas szkodliwym.

W „pańskości” tej odgrywa przede wszystkim rolę poważną świadczenie usług osobistych. Bez służby nie potrafimy się jeszcze obchodzić, a ilość służby w wielu domach dochodzi do kilku osób. Nawet średnio zamożne domy mają po dwie służące. Oczywiście podnosi to w znacznym stopniu koszt utrzymania rodziny.

Chwila obecna nie jest jednak odpowiednią do reform w tym kierunku. Wojnę trzeba tak przetrwać, aby nikt, kto ma chleb zapewniony, nie stracił go do czasu zmiany koniunktur ogólnych na lepsze.

Natomiast dzień dzisiejszy sam przez się stawia na porządku dziennym doniosłą sprawę organizacji kooperatyw spożywczych na szeroką

skale. Idąc za głosem instynktu samoobrony, ludzie rozmaitych zawodów zrzeszają się obecnie do walki z licową żywnościową i kładą w ten sposób podwalinę nowemu ustrojowi gospodarczemu miasta.

Popieranie tych zrzeszeń przez wszystkie czynniki społeczne, przez wszystkie instytucje, przede wszystkim zaś przez komitet obywatelski i przez zarząd miasta jest nieodzowne, tylko bowiem na tej drodze ludność wyzyskiwana przeciwstawić się może wyzyskującej ją spekulacji.

Kooperatywa spożywcza, oparta na zdrowym gruncie wspólności interesów tych czy innych grup społecznych, sama rozwiązać potrafi żywotny problem zasadniczych reform w zakresie rujnującego nas dzisiaj gospodarstwa domowego.

Dażeniem jej — na tle chwili — musi być nie tylko zorganizowanie zakupu hurtowego produktów spożywczych, ale i czuwanie nad ich rozdzielaniem, a bodaj nawet dostawa tych produktów, na wzór paryski do domów.

Utworzenie zaś specjalnych jadalni, których zdaniem autora artykułu są paryskie „Duvale”, ogromnie ułatwią zadanie naszym gospodyniom, często zatrudnionym w pracy poza domem.

W ten sposób gospodarstwu domowemu ubywa jeden z największych i najkłopotliwszych ciężarów — kuchnia. Kwestja „co będzie jutro na obiad?” schodzi z porządku dziennego, a dom, wolny od zapachów smażonego na oliwie mięsa i ryb, zyskuje na czystości i staje się coraz wyjącej miejscem wypoczynku po pracy, rzeczywistym ogniskiem życia rodzinnego, do którego nie ma wstępu nikt obcy, nawet służba.

Wyższe uczelnie.

Pisma warszawskie podają następującą wiadomość:

Wobec mającego nastąpić otwarcia wyższych uczelni w Warszawie otrzymujemy wiadomości ze źródeł wiarogodnych

1) że w roku bieżącym 1915 będzie miała prawa wstępu do uniwersytetu i politechniki polskiej w Warszawie młodzież, która ukończyła następujące rodzaje szkół polskich średnich: a) gimnazja 8-mio klasowe, b) szkoły realne męskie 7-mio klasowe, c) szkoły handlowe męskie 7-10 klasowe, d) szkoły handlowe żeńskie 8 klasowe.

2) że arbiturjenci i arbiturjentki tych szkół przy wstępowaniu na Wydział filozoficzny i prawny muszą złożyć egzamin z łaciny, a na Wydział filologii klasycznej z łaciny i greki w zakresie 8 mio kl. gimnazjum filologicznego; o ile nie mają stopni z tych przedmiotów w patentach swych.

3) że egzamina z łaciny i greki odbywać się będą przed specjalną komisją wyłonioną przez wydział Oświecenia i w terminie, który będzie później ogłoszony.

4) że Rady poszczególnych wydziałów uniwersytetu i politechniki będą decydowały o przyjęciu i ewentualnie zaliczeniu stopni tej młodzieży, która odbyła studia co najmniej w ciągu 1-ich semestrów w innych uniwersytetach i politechnikach.

5) że młodzież wymieniona w poprzednim punkcie, o ile nie ma stopnia z języka polskiego w swych patentach szkolnych, obowiązana jest złożyć z tego przedmiotu egzamin przed Komisją, o której jest mowa w par. 3.

6) że będzie dopuszczana do uczelni naszych wyższych młodzież mająca świadectwa dojrzałości ze szkół publicznych (8-mio klasowych gimnazjów i 7-mio klasowych szkół realnych) innych krajów ale z zastrzeżeniem co do dodatkowych egzaminów z języka polskiego, łaciny i greki z par. 2, 3 i 5.

7) że arbiturjentki szkół żeńskich 7-mio klasowych mogą być przyjęte do tych wyższych uczelni o ile ziężą egzamina uzupełniające: a) albo na maturę gimnazjalną: z algebry, geometrii, trygonometrii, historii starożytnej i łaciny według programu 8-10 klasowych szkół filologicznych, b) albo na maturę realną: z algebry, geometrii, trygonometrii, geometrii analitycznej i fizyki według programu 7-mio kl. szkół realnych i z zastrzeżeniem podług par. 2.

8) że Wydział Oświecenia w ciągu r. b. szkolnego rozciągnie baczną pieczę nad szkołami prywatnymi średnimi i będzie przyznawał na przyszłość prawo publiczności (uprawnienie do wstępu do wyższych zakładów naukowych) tylko tym z nich, których poziom będzie odpowiadał wymaganiom.

9) że podania o egzamina dopełniające, które odbywać się będą w pierwszych dniach listopada, składać należy zaraz do Wydziału Oświecenia.

Wokół wojny.

Z terenu serbskiego.

Według wiadomości, nadeszłych tu z Aten, bułgarom udało się przeciąć linię Nisz—Saloniki. Wiadomość ta wywołała wielkie przygnębienie, gdyż nie przypuszczano, że bułgarzy tak szybko będą się posuwać.

„Temps” donosi z Niszu, że na całym froncie serbskim toczą się walki. W celu ujęcia przed nieprzyjacielską artylerią ciężką, cofnęły się wojska serbskie z nad Sawy około Obrenovacu ku południowi, w kierunku Lazarewacu. Z tego samego powodu opuściła armia serbska stanowiska na górze Awaia, na południe od Biatogrodu i cofnęła się na umocnioną linię Bachowacz—Kowiana i Parcani. Oddziałowi nieprzyjacielskiemu poszczęściło się wysadzić w powietrze most pod Vranją.

Korespondent „Timesa” donosi z Niszu, że najgroźniejsze położenie jest pod Kumanowem. Bułgarzy zamysłują odciąć drogę żelazną, przez co oddzieliliby serbów od wojsk koalicji, znajdujących się w Salonikach.

Według pewnych wiadomości nadeszłych z Salonik, trwa bitwa, która się rozpoczęła w okolicy Rajtowac—Vrania. Serbowie otrzymali znaczne posiłki. Połączenia telegraficzne poza Vranją zostały przerwane.

Vranja zajęta przez bułgarów.

„Az Est”, donosi z Sofji: Jak głosi oficjalny komunikat bułgarski z dnia 16 b. m., bułgarzy zajęli dnia poprzedniego miasto Vranję i obsadzili prócz tego Egri-Polanke i Koczane.

Zajęcie Vranji oznacza odcięcie Serbji od Macedonii. Podług wiadomości z Bukaresztu zdobycie tego miasta przez bułgarów spowodowało przerwanie komunikacji na linii Saloniki — Nisz i wywołało w głównej kwaterze serbskiej ogólne zamieszanie.

Archiwa państwowe przeniesiono do Mitrowicy.

Siedziba rządu ma zostać Prisztina, dokąd również przenieść się ma król i dyplomacyjni zastępcy koalicji i państw neutralnych.

Coraz głośniejsz rozlega się krzyk o pomoc. Niezadowolone, szczególnie z Anglii, wzrasta.

Bułgarzy dotychczas wzięli do niewoli około 3000 serbów, w tem wielu oficerów.

Rumunja czeka.

Rządowy organ rumuński „Independance Roumaine” zaznacza, iż pogłoski o zagrażającym bezpośrednio zerwaniu dyplomatycznych stosunków między państwami czwórporozumienia a Grecją utrzymują się w dalszym ciągu. Co się tyczy specjalnie Rumunii, to jej stanowisko w tej kwestji nie może decydować, rząd rumuński jest bowiem zdania, iż rozstrzygnięcie sprawy tej nie naruszą państwowych interesów Rumunii.

strów podał do wiadomości, że rząd grecki ogłosił urzędowo swą neutralność z powodu wojny bułgarsko-serbskiej.

Studenci rosyjscy a wojskowość.

KOPENHAGA. Według „Birżewych Wiedomości“ pociągnięci będą do odbywania służby wojskowej w Rosji studenci młodszych kursów, przyczem dana im będzie możność wstąpienia do szkół wojskowych. W szeregi czynne wstąpią następnie w charakterze chorążych. Takich studentów jest w Rosji, zdolnych do noszenia broni, 50,000. Żydzi włączeni zostaną do szeregów w charakterze jednorocznych ochotników. Studenci na ostatnich kursach mają kończyć nauki, by po zdaniu egzaminu w odnośnych zawodach służyć krajowi.

Obwieszczenie.

Opłaty oznaczone w markach przyjmują i uiszczają się przez Cesarską Kasę Policyj-

nią nadal jak srebrnymi i papierowymi rublami rosyjskimi, tak również i wydanymi przez Urząd Starszych Zgromadzenia Kupców i Komitet Giełdowy bonami rublowymi, lecz tylko podług kursu.

100 M. — 65 1/2 rb. Przy opłatach oznaczonych w rublach, przyjmują i wydają się ruble wszelkiego rodzaju podług wartości imiennej.

Rosyjskie złote ruble przyjmują się, podług kursu

100 rb. — 216 Marek.

Lódź dn 19 października 1915 r.

Cesarsko Niemiecki Prezydent Pollejt podp. v. Oppen.

Obwieszczenie.

Z powodu rozporządzenia z dnia 12-go lipca 1915 r. zameldowane zapasy koprowiny, mosiądzu, brązu, niklu, cyny, cynku, aluminium, ołowiu, blachy cynkowej, białego metalu i białego srebra winny w miejscach zbiorowych być odane.

Mieszkańcy przy ulicach:

Brzezińskiej, od nr. 2 aż do końca (lewa strona).

Lagiewnickiej, od nr. 1 aż do końca (prawa strona).

Franciszkańskiej od Brzezińskiej aż do końca.

Młynarskiej, Kielma, Marysińskiej,

Ogrodzkiej (Bafuty), Zawadzkiej (Bafuty), Dworskiej, Spacernej, Spacerowej, Biecałej, Wspólnej, Zofji, Krótko - Franciszkańskiej, Zielonej (Bafuty), Lewej-Kielma, Prawej Kielma, Pałacowej, Bory-Swiat, Nowo-Sikawskiej, Nowo-Lagiewnickiej, Sikawskiej, Główniej, Nowo-Marysińskiej, Nowo-Gdkrytej, Nowo-Młynarskiej, Stanisława, Przemysława, Nowo-Polskiej

właściciele lub zarządcy tychże zapasów winni są zameldowane przedmioty jako to: statki kuchenne, narzędzia gospodarze wszelkiego rodzaju jak n. p. kotły do gotowania i zaprawiania, patelnie, formy do pieczenia, miski, kotły do prania, wanny do kąpiel (z wyjątkiem wanien cynkowych), piece i wszelkie inne przedmioty, o ile możności wolne od żelaza, w czasie od wtorku dnia 19-go października aż do soboty dnia 23 października od 8mej i pół rano aż do 3ej popołudniu w szpiclerzu przy ulicy Widzewskiej nr. 2 złożyć. Urządzenia kąpielowe trzeba same-mu odmontować.

Za polski funt płaci się natychmiast przy oddaniu, po sprawdzeniu wagi za pokwitowaniem, następujące ceny:

Table with 2 columns: Item name and Price. Includes: Za koprowinę 35 kop., mosiądz 25, brąz 32, aluminium 55, nikiel 98.

Table with 2 columns: Item name and Price. Includes: antymon 15, cynk 72, cynk 10, ołów 12, blachę cynkową 7, biały metal 22, nowe srebro 32.

Po tymże czasie jeszcze znalezione przedmioty metalowe zostaną bezwzględnie skonfiskowane a właściciele ich karą pieniężną w wysokości 3000 marek, a w razie niemożności zapłacenia za każde 10 marek jednym dniem aresztu, ukarani.

Lódź, dnia 16-go października 1915 r.

Cesarsko Niemiecki Prezydent Pollejt w. z. Harbig.

Obwieszczenie.

Włościanie Anton Lassowski, Marcin Widyk, Wawrzyniec Skendlarek i Jakób Kozorowski w Oretkowie zostali ukarani przez rząd powiatowy w Pabjanicach karą pieniężną w wysokości po 100 marek każdy, lub 30-dniowym aresztem, ponieważ niewymucone żyto ścieli na siewkę i zużyli na pszę.

Lódź, 20 października 1915 r.

Cesarsko-Niemiecki Prezydent Pollejt v. Oppen.

Large advertisement for 'ZYWOT JEZUSA CHRYSTUSA' at Sala Koncertowa, Zielna Nr. 18. Includes showtimes and ticket prices.

Advertisement for 'TEATR POLSKI Cegielniana 63.' featuring 'Warszawianka' and 'Pierwiosnki'.

Advertisement for 'CAFÉ „SAVOY“' and 'BENEFIS Jerzego Łazarewa'.

Advertisement for 'S. MILEWSKA' and 'Akuszerka'.

Advertisement for 'KALOSZE' and 'Akuszerka'.

Advertisement for 'Maszyny do pisania' and 'ORZEŁ (ADLER)'.

Advertisement for 'A.A.' and 'Jeune française'.

Advertisement for 'Zaginęły świadectwo' and 'Zaginął dowód'.

Advertisement for 'Leczniczo - Kosmetyczny Gabinet'.

Advertisement for 'Swieży transport' and 'PROSIĄT DO CHOWU'.

Advertisement for 'ENGLISH' and 'DRZEWA'.

Advertisement for 'Jeune française' and 'Warszawski'.

Advertisement for 'Zaginął dowód' and 'Zaginął dowód'.

Advertisement for 'Doktor med. A. Mikulski'.

Advertisement for 'Szampon z czarnym sioniem'.

Advertisement for 'Ugłoszenia drobne'.

Advertisement for 'Warszawski' and 'Zaginął dowód'.

Advertisement for 'Zaginął dowód' and 'Zaginął dowód'.

Advertisement for 'Lekarz - dentysta Glück-Hogacka'.

Advertisement for 'Laboratorium lekarskie'.

Advertisement for 'AIAIAIA! Okazja!'.

Advertisement for 'Warszawski' and 'Zaginął dowód'.

Advertisement for 'Zaginął dowód' and 'Zaginął dowód'.

Advertisement for 'Doktor Stanisław Marynowski'.

Advertisement for 'Laboratorium lekarskie'.

Advertisement for 'AIAIAIA! Okazja!'.

Advertisement for 'Warszawski' and 'Zaginął dowód'.

Advertisement for 'Zaginął dowód' and 'Zaginął dowód'.